

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552.
Množina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za izdajstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 15. avgusta 1922.

ŠTEV. 95.

K otvoritvi obrtne razstave v Celju.

Sredi velikega šuma, v času, ko preživlja Sokolska ideja svoje triumfe, ko se je nabralo v naši Ljubljani tisoče in tisoče ljudi, da proslavimo Sokolske praznike, preživelo je tudi naše Celje velepomemben dan, dan otvoritve obrtne razstave. Veličastnost sokolskega slavlja je koncentrirala pozornost cele Jugoslavije na Ljubljano, časopisje je bilo s prireditvami slavnostnih dni preveč zaposleno in tako se je izvršila otvoritev obrtne razstave v Celju mirno, brez vsakega šuma. Liki slovenskemu obrtniku, ki se je vedno mirno in skromno razvijal, ki ni imel nikdar nobenih zahtev in ki je brez zunanje šuma, samo zbog svoje marljivosti, žilavosti in vztrajnosti dosegel stopnjo, na katerej se danes nahaja, so se tudi predpriprave za obrtno razstavo, ki nam predstavlja rezultate dela našega obrtništva, in otvoritev razstave sama, vršile brez vsakega šuma.

»Obče slovensko obrtno društvo« v Celju, ki si je s svojim neumornim delom steklo že toliko zaslug za razvoj slovenskega obrtništva je že leta 1920 sklenilo, da se priredi v Celju razstava, ki naj pokaže naši javnosti, kaj zamore naše obrtništvo, ki pa naj bi bila našemu obrtništvu v ponos, pa tudi v spodbudo za delo v bodočnosti. »Razstavnemu odboru«, ki se je izvolil tekom meseca marca t. l. se je po požrtvovalnem, nesebičnem delu posrečilo, da je uresničil ta velevažen sklep »Občeslovenskega obrtnega društva« in v soboto dne 12. avgusta t. l. se je ob prisotnosti zastopnikov vlade in važnejših gospodarskih korporacij izvršila otvoritev razstave.

Že kratek površen pregled te razstave, ki se nahaja v prostorih mestne osnovne šole v Celju nam daje jasno sliko položaja našega obrtništva, nam nudi najlepše dokaze o lepem razvoju, o velikem napredku, katerega je doseglo po razsulu slovenskega obrtništva, ki more služiti celi državi samo v ponos.

Prostori, kjer se vrši razstava, so razdeljeni na 6 objektov (A, B, C, D, E, F), ki obsegajo 27 sob.

V objektu A so nameščene obrti in industrija s težkimi izdelki. Naj omenimo izdelke kamnoseške družbe v Celju, cinaste proizvode rudnika iz Mežice, proizvodi cinkarne v Celju in dr.

Objekt B obsega po večini predmete iz kovinske in gradbene industrije.

Objekt C, ki se nahaja v prvem nadstropju, obsega proizvode kožarske industrije, ter kiparske, slikarske in nožarske izdelke.

V objektu D se nahajajo izdelki oblačilne industrije, izdelki urarjev, zlatarjev ter krznarsko blago. Med urarskimi izdelki pade obiskovalcem razstave posebno v oči stenska električna ura, katero je razstavil izumitelj g. Motnikar Ferdo iz Zagorja ob Savi.

Težki industrijski proizvodi, kakor poljedelski stroji, železoliarski izdelki in mlinski kamni so razstavljeni v objektu E, ki se nahaja na dvorišču.

Objekt F je zabavišče.

Povdarjati je treba, da je 90 odstotkov vseh razstavljenih predmetov delo domačih rok. Razstavili so obrtniki iz Štajerske, iz Kranjske, Koroške, pa tudi iz Hrvaške.

Med predmeti najdemo tudi take, o katerih do sedaj še skoro nismo vedeli, da se izdelujejo v Celju ali v njegovi okolici. Trvdke iz Celja in bližnje okolice so razstavile zelo lepe mizarske, kolarske, sedlarske, kovaške, čevljarske, pletarske, kiparske predmete; dalje usnje, tapetniške predmete, lesene cveke, kopita, razno pohištvo, krojaške predmete, perilo, obleke, krznarsko blago, mlinske kamne, opeko, livarske izdelke, sode, kemikalije, zlatnino cianaste predmete, konjske opreme, jedilno orodje itd. Splošno žensko društvo v Celju je razstavilo lepa ženska ročna dela v sobi, ki jo je nalašč za to po vzoru kraljeve spalnice na Bledu preslikal slikar g. Holobar.

V splošnem je treba priznati, da nas je obrtna razstava v Celju preenetila, kar mora služiti v ponos našemu obrtništvu, a v posebni meri prirediteljem. Svetovali bi vsakemu, kdor se ni še do sedaj ogledal te razstave, naj ne odlašja. Vsak obrtnik mora v obrtno razstavo, našel bo tam marsikaj zanimivega, kar mu bo znalo samo koristiti, razstavo pa mora obiskati tudi vsak drugi neobrtnik, ki ima kaj smisla za procvit obrtništva, za razvoj našega gospodarskega življenja.

Železniška zveza s Celjem je zelo ugodna, v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani se dobijo legitimacije, ki upravičujejo za vožnjo po nižani ceni, razstava sama je najboljša preskrbljena z okusnimi jedili iz izvrstno kapljico, zato naj ne zamudi nikdo te prilike, da ogleda obrtno razstavo v Celju. —

Davčne olajšave za nove hiše.

1. Splošne določbe.

Država pospešuje zgradbo novih hiš od svoje strani s tem, da jim priznava za gotovo število let davčne olajšave. Pred letom 1921 so znašale te olajšave 12 let; zakon z dne 28. decembra 1911., drž. zakon št. 242, jih je določil pa v obče samo na šest let. Olajšava se je raztezala vendar samo na državni davek; deželne in občinske, sploh vse avtonomne doklade je bilo plačevati pa tudi prva leta, ko je bila hiša še prosta državnega davka, z istim zneskom, kakor

bi se bile morale plačevati, če bi hiša ne uživala davčne prostosti.

Te šestletna davčna olajšava je za sedanje razmere seveda premalenkostna. Gradnja novih hiš je danes neprimerno dražja nego je bila pred vojsko, pomanjkanje stanovanj pa velikansko. Da se pospeši produkcija novih stanovanj, je izdala vlada dne 19. julija 1920 uredbo o pospeševanju produkcije novih stanovanj (Uradni list št. 91 iz l. 1920). S to naredbo so se raztegnile davčne olajšave za stanovanjske hiše na 15, 18 ali celo na 25 let. Davčna olajšava se je določila za te hiše ne samo glede državnega davka, temveč tudi glede avtonomnih doklad, ki bi se ime-

le plačevati od državnega davka.

Ta uredba je veljala prvotno samo za dve leti. Z zakonom o stanovanjih z dne 30. decembra 1921, Ur. list št. 28 iz leta 1922 (člen 7, odstavek drugi) se je podaljšala pa veljavnost te uredbe do konca leta 1925.

Ker je stopila ta uredba v veljavo dne 23. julija 1920, veljajo sedanje zelo velike davčne olajšave za vse stanovanjske hiše, ki so se pričele graditi po 22. juliju 1920 ter se dovrše najpozneje do 31. decembra l. 1925.

Ker je vdeležen na zgradbi novih stanovanjskih hiš več ali manj tudi trgovski stan, ne bo od več, ako navedemo te davčne olajšave in njihov pogoje nekoliko natančneje.

Najprvo moramo pripomniti, da ta olajšava ne velja za one nove zgradbe, ki ne obsegajo nikakih stanovanj, kakor na pr. tovarne, skladišča, hleve itd. Za take zgradbe veljajo davčne olajšave po zakonu z dne 28. decembra 1911, drž. zak. št. 242; to se pravi, zanje velja samo šestletna prostost in sicer samo glede državnega davka, ne pa tudi glede bivše deželne doklade (sedaj »edinstveni državni pribitek«) in glede drugih avtonomnih doklad.

Da velja hiša kot stanovanjska hiša v smislu uvedbe z dne 19. julija 1920, mora imeti poleg morebitnih poslovnih lokalov pretežno stanovanje. Od celotne površine vseh prostorov mora priti torej več na stanovanje kakor na druge prostore. Ako bi sezidal kdo jednonadstropno hišo, pa bi imel v pritličju skladišče in trgovino, v prvem nadstropju pa stanovanje, bi se nikakor ne moglo reči, da so v tej hiši poleg poslovnih lokalov pretežno stanovanja, ker bi bila površina stanovanja jednaka površini poslovnih lokalov. Da bi se moglo reči, da so v tej hiši pretežno stanovanja, bi moral napraviti gospodar vsaj še eno ali dve podstrešni sobi ter jih rabiti tudi v resnici za stanovanje.

2. Olajšave za nove hiše.

Uredba razločuje pri novih stanovanjskih hišah troje vrst teh zgradb, za ene določa 25 letno, za druge 18 letno in za ostale 15letno davčno in dokladno prostost.

V prvo vrsto s 25letno davčno in dokladno prostostjo spadajo one nove, to je na poprej nezazidanem svetu izgrajene hiše, ki so v njih izključno stanovanja, in sicer samo majhna stanovanja za delavce in za srednji stan v obče.

Hiša ne sme obsegati torej nikakih poslovnih lokalov (skladišč, trgovinskih lokalov, pravih delavnic, hlevov itd.). Ali spadajo med te nedovoljene prostore tudi navadne sobe, ki bi jih porabljal kak manjši krojač ali čevljar morebiti le kot delavnico, iz naredbe same ni razvidno. Upati smemo, da ne bo davčna oblast v tem oziru preozkosrčna. Ravno to bi utegnile veljati tudi za navadne majhne hleve, ako bi si kak delavec hotel rediti kako kravo ali kozo.

V hiši morajo stanovati ali delavci ali pa ljudje srednjega stanu. Semkaj štejemo lahko n. pr. vse rokodelce, srednje trgovce, uradnike itd.

Stanovanja morajo biti majhna, to je, njih talna površina ne sme

presegati 80 m². V to talno površino se računijo:

1. sobe in izbice, v vseh slučajih;
2. kuhinje, samo takrat, če je njih talna površina večja nego 12 m²;
3. poselske sobice, samo takrat, če je njih talna površina večja nego 12 m², ali pa če imajo vhod od kod drugod in ne samo iz kuhinje.

Vsi drugi prostori so v to talno površino nešteti, tako n. pr. veža, jedilna shramba, kopalna soba, klet, drvarnica itd. Kuhinje, ki so manjše nego 12 m², so torej tudi neštete, ravno tako poselske izbice, če so manjše nego 12 m² in imajo vhod samo iz kuhinje.

V drugo vrsto spadajo one stanovanjske hiše, ki imajo sicer izključno samo stanovanja, toda eno ali več stanovanj (ali pa vsa stanovanja) takaka, da je njih talna površina večja nego 80 m².

Semkaj spadajo tudi take stanovanjske hiše, ki bi utegnile imeti samo mala stanovanja, toda bi jih ne uporabljali delavci ali pa prebivalci srednjega stanu, temveč morebiti kak veletrgovec ali kak drugi, ki bi ga davčna oblast ne mogla prištevati k srednjim stanovom.

Davčna in dokladna prostost za nove hiše te vrste traja 18 let.

V tretjo vrsto spadajo one nove hiše, ki imajo poleg poslovnih lokalov pretežno stanovanja, kakor smo pod št. 1 tega članka natančneje omenili.

Za te nove hiše velja 15letna davčna in dokladna prostost.

3. Olajšave za že prej zgrajene hiše.

Vse te olajšave veljajo samo za one hiše, ki so se bile začele graditi še le po 22. juliju 1920. Ako se je začela graditi kaka taka hiša že prej, pa se je dovršila šele po 22. juliju 1920 in se do takrat še ni ukoriščala za stanovanja, velja samo desetletna davčna in dokladna prostost.

Ako je bila nezidana kaka hiša že prej, pa se je začelo graditi po 22. juliju 1920 kako novo stanovanje na ta način, da se je naredil na še nezazidanem svetu kak prizidek ali na ta način, da se je napravilo novo nadstropje (nadzidek), velja dvajsetletna davčna in dokladna prostost.

Kako je narediti prošnjo za davčno prostost in katere priloge je priklopiti tej prošnji, navedemo v posebnem članku.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

XXVII. Produkcija perutnine in trgovina z perutnino jajci in perjem v Banatu in Bački.

V Bački in v Banatu se gojijo gosi radi perja in mesa. V Bački se najbolj gojijo gosi v Subotici, Somboru, Srbobranu, Žablju, Bečeju, v Petovm-selu in v Senti; v Banatu pa se gojijo povsod. Obseg gojitve gosi je odvisen od posesti in pašnikov. Čim večji so pašniki, tem večje število gosi se drži in ako obstojajo vaški pašniki se jih redi tem večje število. Največje gosi so iz Somborskega okraja, kjer se jih goji v večjem številu, kjer je zemlja močvirnata, manj pa v onem delu, kjer je zemlja suha. Medtem ko tehta

v Bački v drugih mestih debela gos živa 5 1/2 do 7 kg, so v Somboru 10—12 kg. Somborec reskira največ, da kupi eno lepo gosko, medtem ko vsaki drži 50—60 kosov gosi in 20—30 komadov gosjakov in celo največji siromak po 2 goski in enega gosjaka. Posamezna gos zneske okrog 10 jajc in izleže 5—6 komadov. Če je marec hladen, gosi zelo slabo ležejo; Kadar pa je marec tople, ležejo dobro. Posamezna gosje jajce je stalo v predvojni dobi 0.70 do 1 krone; Sedaj pa primerno višjo ceno. Bogati ljudje si držijo posebno žensko, ki pazi na gosi in ih goni na pašo, siromaki pa to delajo sami. Taki ženski se je plačalo 50—60 kron na sezono, ter se ji dalo 1 krilo, obutev in hrano. Ko se izležejo mlade goske tedaj se jim nakosi trave in zelene pšenice, ter se meša z kašo. Ko postanejo večje, se jim nakosi kropiv in se jim pomeša z kašo in sicer prvič po 2—3 tednih. Nato se gonijo na pašo in sicer v začetku pred hišo in ko se osnažijo v vodo. Mlade gosi se prvič skubejo od 25. junija do 10. julija, potem pa zopet po 6. tednih, ker obstoja zakoniti predpis, da se gosi ne smejo skupsti pred 6. nedeljami, ker je perje še krvavo. V Somboru se skube gosem perje 3—4 krat, kar je odvisno od časa in krmila. Čim boljši je čas in hrana, tem več in tem obilnejše se lahko skube perje. Posamezna živa gos daje oskubljen 100—120 kg perja. Zaklana pa 130—160 kg. Gosi se pita z novo koruzo in sicer se pita do Božiča; po Božiču pa se pusti samo one, ki služijo za plemo. Od oktobra se začne gosi klati in sicer kolejo dnevno trgovci v Stanjiču 300, Miletiču 60, Bajmoku 100—300, Topoli 200—400, Temerinu 100—150, Hadžesu 25, Bečju 100, Adi 100, Senti 100, Subotici 500—600 komadov.

V Banatu se kolje v veliki Kikindi 200—300 komadov, v Žombolji 200—300, v Debeljači 100, Mokrinu 100 dnevno. Gosi so se izvažale v Budimpešto 30 %, na Dunaj pa 30—40 %, v Prago 10—15 % in konečno tudi v Nemčijo. Od celokupne produkcije gosi bivše Ogrske spada polovico na našo ozemlje. V sedanji Madžarski je dajal kraj Mako dnevno 100 komadov, Kiškunhalas 500—600, Kečkmet 500—600. Orošasa 800—1000 komadov dnevno. Suhe gosi so se nakupovale po Sremu, ter so se dovažale v Topolo se tam pitale, klale in nadalje odpremljale. Gosi se zakoljejo, oskubejo ne da bi se jim odstranila čreva.

Puranov je bilo največ v Subotici in sicer so se 8 dni pred klanjem začeli pitati. Pure so se klale navadno v čisti teži 4 in pol do 9 kg in sicer okrog 100.000 komadov. Zaklanim puram, ki so bile namenjene za London, so se izčistila čreva, ter so se dale v ledenico in šele potem odposlale. Največji izvoznik puranov je bil Hartman

in Kohnen v Subotici, ki je izvozil 30—40 vagonov zaklanih puranov. Puran daje okrog 100 gramov perja. Cena perja belega purana je ravnotoka, kakor za gosje perje, rudeče in črno perje pa se plačuje kot kurje perje.

Kokoši se je izvozilo iz Subotice od julija do jeseni dnevno okrog 1000 komadov, Bajmoku je izvažal po 300 do 400 komadov dnevno. Vse kokoši so se 8 dni pitale, potem zaklale, očistile takoj od črev, nato zvile in vložile v hladilnico, ker se tople ne smejo pakovati, ker bi se med potjo pokvarile. Pošiljajo se v ledu in sicer na Dunaj, v Karlove Vare in v Opatijo. Iz Vrbasa se je živa perutnina izvažala v Monakovo in sicer je to bila srbijanska perutnina, ki se v Vrbasu nakrmi in pošilja naprej. Iz Odžaskega Sreza se je izvozilo 5600 živih puranov. Iz kulskega Sreza 3—4000 živih puranov, 100 do 150.000 gosi, 4—5000 rac in 8 do 900.000 kokoši in piščancev. Iz novosadskega Sreza 255.000 komadov zaklane perutnine, iz Sečanskega Sreza 50 vagonov žive in zaklane perutnine, iz Senta 35.000 komadov zaklane perutnine iz Somborskega Sreza 900.000, zaklane perutnine in iz Sombora 35.000 komadov žive perutnine.

Izvozniki perutnine so gg. Hartman in Kohnen, Friderich Pulmon, Adolf Špicer Herman Barudi v Subotici, Moric Gutman v Bajmoku Mano Indig v Nemškem Miletiču, Adam Wolfart, Tomaž Vig, Emilija Bär v Topoli, Jakob Gutman, Franc Trajer, Ignac Kmetovič v Temerinu, Andrej Farkaš in Sandor Kertes v Starem Bečju; Polak in drug v Adi; udova Leopolda Höniga v Senti, Džorže Milič, Matija Iric v Veliki Kikindi, V. Schosberger v Žomboli V. Gutmano Jubuki in Julij Merkir v Žomboli. (Dalje prih.)

Brzoparilniki in kuhanje žganja.

Po predpisih, ki so veljali glede trošarine na žganje, do 1. septembra 1921, so se smeli rabiti kotli v malih kmetskih žganjarnah za kuhanje krme, segrevanja vode itd.) brez vsakega dovoljenja ali prijave in le, če je hotel podjetnik rabiti tudi kapo n. pr. za destiliranje vode, je moral to prej prijaviti oddelku finančne kontrole.

Novi trošarinski pravilnik stoji na stališču, da so žgalne priprave namenjene edino le za kuhanje žganja in da je njih uporaba v druge namene izključena. Zato predpisuje člen 116 trošarinskega pravilnika 1.1921, da se mora ta pečatiti poleg kape tudi kotel in hladilnik in da se sme rabiti žgalna priprava (kotel, kapa in hladilnik) v druge namene in ne samo za kuhanje žganja le z izrečnim dovoljenjem pristojnega finančnega okrajnega ravnateljstva.

S to odredbo so mnogi posestniki, ki kuhajo žganje le poredkokrat, zelo prizadeti, ker jim je odvzeta možnost, da bi rabili kotel za domače potrebe.

To velja posebno za one, ki imajo žgalne priprave, improvizirane iz brzoparilnikov.

Ti posestniki so si nabavili brzoparilnike v prvi vrsti le za to, da jih bodo rabili za kuhanje krme itd. in drugi pokrov s kapo za kuhanje žganja so naročili le za to, da bodo mogli tu in tam kuhati žganje, pa naj bi sedaj le radi žgalne kape izgubili pravico rabiti te brzoparilnike za kuhanje krme? To bi bilo vendarle nekoliko prekruto, ali ne?

Brzoparilnik sam po sebi ni žgalna priprava. Za tako se smatra le, če ima poleg navadnega pokrova še poseben pokrov s kapo. Čim se ta pokrov odstrani, prestane brzoparilnik biti žgalna priprava in se rabi lahko brez nadaljnega za kuhanje krme itd., kakor vsak drugi brzoparilnik, ki pokrova z žgalno kapo nikoli imel ni.

Najpristojnejše bi bilo torej, da se smatra uradno zapečaten poseben pokrov s kapo za odstranjen in brzoparilnik z zapečatenim posebnim pokrovom za navaden brzoparilnik, ki se sme brez vsake ovire rabiti za to, v kar je v prvi vrsti namenjen.

Če sta posebni pokrov (s kapo) in hladilnik zapečateni, je vsako kuhanje žganja v tem brzoparilniku izključeno, zato bi bilo pač umestno, da bi se postavila finančna uprava na liberalnejše stališče in vsaj glede brzoparilnikov napravila izjemo od splošne prepovedi uporabljanja žgalnega kotla v druge namene.

Ako že ni drugače, moglo bi se odrediti končno tudi to, da se uradno zapečateni pokrovi deponirajo pri županstvu ali celo oddelku finančne kontrole. S tem bi bili pač dovolj odstranjeni in vsaka zloraba izključena.

Dokler finančna uprava ne odstopi od svoje zapovedi, da se morajo vsi kotli brez izjeme pečatiti, ne preostane posestnikom brzoparilnikov, ki imajo posebne kape za kuhanje žganja, ničesar drugega nego, da vložijo posamično na pristojno finančno okrajno ravnateljstvo (v Ljubljani ali Mariboru) prošnje, da se jim izjemoma dovoli uporaba brzoparilnikov za kuhanje krme itd., da se jim torej brzoparilniki ne pečatijo.

Take prošnje so kolka proste in tudi za rešitev vloge ni treba prilagati nobenega koleka.

Oljnice za pisalne stroje
THE REX CO., LJUBLJANA.

Naše poštne pristojbine.

(K. P.)

Pristojbine, ki jih plačuje občinstvo za pošto poslovanje, predstavljajo odškodnino za uporabo tega v občini blagor čez celo zemljo delujočega zavoda. Odmeritev pristojbin je odvisna od lastnih režijskih stroškov za vzdrževanje obrata in se ravna po kakovosti predmeta, ki se izroči pošti v posredovanje, od zahtevanega ali določenega jamstva, obsega odgovornosti in slučajnih drugih obveznosti, ki jih predpisujejo posamezne določbe.

Izročitev vsake pošiljke poštenu zavodu vsebuje in utemeljuje neko pravno razmerje med stranko in zavodom.

Za vsako poslovanje v prid stranke predpisuje poštna uprava zakonito odobreno pristojbino, in je torej jasno, da ima plačujoče občinstvo zahtevati v polni meri izvršitev teh poslov, oziroma nima pošta pravne podlage predpisavati pristojbin, za katere ne izvršuje določenega posla.

Pristojbinske določbe naše poštne uprave se baš ne odlikujejo s posebno jasnostjo in tudi tolmačiti se posameznih tozadevnih odredb nikakor in brez težkoč in dvomnosti osobito pa tem precej obširnimi določbam manjka potrebne utemeljitve.

Tuzemske paketne pristojbine, ki jih ima odpošiljatelj plačati, so sestavljene iz tečne, vrednostne in drugih slučajnih pristojbin, razen tega pa dvigne pošta še posebno dostavnino, obrestnino itd. Težna in vrednostna pristojbina se odmerijo po kakovosti pošiljke.

Dostavna in obvestilna pristojbina je sicer tudi brezpogojna, pa se z lepa ne da utemeljiti.

Tako se mora za dostavo plačati tudi v slučajih, če naslovnik isto sploh odklanja, ter odvažajo pakete sam od pošte; ali pa če naslovna pošta sploh ne razpolaga s sredstvi dostave v potrebnem obsegu.

Obvestilna pa se nam zdi tudi nekaka posebnost, brez prave podlage.

Saj je povsem jasno, da se ima naslovnik o dohodu paketa obvestiti, sicer bi bila cela prevažna služba iluzorična. Po istih načelih bi bila pošta upravičena pobirati tudi za pošiljke pisemske pošte obvestilno.

Kolikor poznamo poštni red, se vrši obvestitev s spremnicami, posebnega posla torej pri tem ne vrši.

Konečno imajo vse te pristojbine le samo namen povečati dohodke poštnega zavoda in bi se isto mnogo enostavnije doseglo, če se vse te raznovrstne pristojbine pritegne glavni postojanki kot temeljna pristojbina za prevažanje paketov.

go. Ker je ta priznal le 25 % no zmanjšanje vrednosti in ni prejemnik hotel prevzeti blaga s takim povračilom, je prodal havarijski agent dotičnih trinajst zabojev začasno za račun zavarovalne družbe. Izkupiček je znašal 700 mark, dočim bi v Tangerju isti dosegel višino, ako bi blago ostalo nepoškodovano, 1500 mark, kot je pripomnil havarijski agent v svojem certifikatu. — Naš kupec, kateremu je bilo tistih 700 mark stavljenih na razpolago, je poskušal dobiti še odškodnino v znesku 800 mark, pozabil pa je prvič, da vrednost 1500 mark vsebuje tudi carino razkladne in druge stroške, in da smo mi prodali »cif«, in da smo vsled tega primorani tudi le »cif« dobavljati, in drugič je pregledal, da je bilo blago po 100 mark za zaboj fakturirano in s pribitkom 5 % zavarovano. Teh poškodovanih 13 zabojev je torej predstavljalo zavarovalno vrednost 1300 mark + 5 % = 1365 mark. Dobilo se je zanje 700 mark, torej dobi naš prijatelj 665 mark poleg stroškov za havarijskega agenta, oziroma mu pišemo ta znesek v dobro, ker je itak že sprejel našo tranto za celo vrednost pošiljke.

»Pošljemo mu torej nadomestilo za poškodovanih trinajst zabojev«, pripomni Kurt.

(Dalje prih.)

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(20. nadaljevanje.)

»Kaj mora pravzaprav storiti prejemnik pri odkritju havarije, da ima naša reklamacija učinek pri zavarovalni družbi«, vpraša Kurt.

»Kakor hitro se je o tem prepričal, ali pa lahko iz zunanosti kosov domneva, da je pošiljko najbrž zadela havarija, mora prejemnik obvestiti havarijskega agenta, katerega mu mi nvedemo na fakturi, kateri nato podvrže blago natančnemu pregledu in napravi o stanju certifikat. Iz certifikata mora biti razvidno, da je povzročila havarijo morska voda ali morská nezgoda, na pr. viharo vreme pri razkladanju. — Ako teh vzrokov ni, potem je nastala havarija ali vsled poškodovanja embalaže, ali pa vsled slabe ...

Če je povzročilo havarijo poškodovanje embalaže, je odgovoren kapitan ladje, ako je namreč podpisal čisti konnosament. Ako se pa nahaja na konnosamentu pripomba, da je bilo blago vzeto na krov v defekt-

nem stanju, tedaj ne moremo seveda proti parobrodni družbi nič nastopiti. Vidite torej, kako je važno, da se nadzoruje nakladanje in da se konnosamente pred prejemom natančno pregleda. Dobro bi bilo, da bi nastavljenec, ki nadzoruje nakladanje, naročil krmarju ladje, naj zavrne kose, katere / smatra za poškodovane ali pomanjkljivo omotane, da se jih ali izboljša ali pravočasno nadomesti z drugimi. Ako napravi krmar »čisto« prejemnico prejetih kosov, ne sme konnosament, ki se podpiše na podlagi tega izkaza, nositi nobene pripombe glede pomanjkljivega omota, ali kakih drugih opazk o stanju blaga. —

Na vsak način bo previden prejemnik zavrnil prevzem blaga, ako vidi, da je pošiljka popolnoma ali delno poškodovana. Ako jo je zadela havarija v zmislu zavarovanja, tedaj pokličemo havarijskega agenta, če gre za poškodbe vsled drugih vzrokov, tedaj je odgovoren kapitan. Ako se pa vzrok poškodbe ne more takoj spoznati, je na vsak način priporočljivo, da se istotako tudi havarijskega agenta vzame zraven, kot je napravil nedavno tudi naš prijatelj v Tangerju, ko je odkril, da se nahajajo na nekaterih zabojih močne oljate lise, iz katerih se je lahko sklepal, da je blago po olju poškodovano.

»Kako ste pa prazprav uredili zadevo, gospod Krej?« vpraša Kurt. Ker so bile oljate lise, je bilo vendar jasno, da ni mogla nastopiti havarija vsled morske vode!«

»Res je, in zavarovalna družba ni s početka hotela o kaki odškodnini nič slišati in tudi parobrodna družba je trdila, da je na poškodovanju blaga po olju nedolžna, ker v dotičnem prostoru ladje, kjer je bil čaj naložen, ni bilo nobenega olja. Brez olja bi poškodba seveda ne mogla nastopiti in izkazalo se je, kot je razvidno iz zadnjega pisma iz Tangerja, da so bili pri razkladanju naloženi čajni zaboji in oljnati sodi v taisti čoln, kjer se je potem vsled nemirnega morja razlilo olje čez zaboje. — Zavarovalna družba je začetkoma zatrjevala, da bi se moralo skrbeti za boljše in ločeno nakladanje v čoln in paroplovna družba je odvrnila, da nosi edino viharo morje vso krivdo. Včeraj sem se v toliko sporazumel z njimi, da nosita oba škodo in sicer vsak polovico, kar je pač najpametnejše v tem slučaju.«

»Ali dobi naš kupec v Tangerju celi znesek, katerega reklamira?«

»Nikakor ne, Fric, kajti njegove zahteve so veliko previsoke. — Ko je konstatiral poškodbo, je stavil dotičnih trinajst zabojev z oljnatimi lisam i havarijskemu agentu na razpola-

Za sedanje pristojbinske stopnje bi imeli od 5 do 5 kg teže sledeče postojanke: 10 Din., 20 Din., 25 Din. in 30 Din. razen vrednostne pristojbine, ter take za slučajne posebne zahteve.

Pošte z obvezno paketno dostavo vršijo ta posel manj v prikladnost občinstva, kakor v prid pošte same, ker bi sicer s hranitvijo paketov v uradnih prostorih nastala za pošto še večja odgovornost.

Znamenito je v enem delu naše države pravilo, po katerem se paketi do treh kilogramov obvezno dostavljajo na dom. Vsekakor pa se dogaja, da se ta dostava, če prav je za njo plačano, iz raznih vzrokov ne vrši. — Slučaji, da pride potem takem paket s 5 kg po pošti ceneje, kakor pa recimo z 2 kg, niso ravno redki.

Mogoče, da ima obveznost predplačila dostavnine in obvestnine za pošto upravo boljši gmotni uspeh, pa utemeljiti se ne da; občinstvo v takem postopanju zagleda nekako samovoljnost ter prisiljeno podražitev.

Moderne poštne uprave našim strokovnjakom pri sestavi pristojbinskih pravil niso služile kot vzorec, sicer bi bili morali dotični modriji zapaziti, da do malega vse tujе pošte te pristojbine smatrajo kot slučajne, in jih dvignejo samo če je dotični posel zahtevan in njegova izvršitev predvidena.

Tudi v pošto nakazniški službi se predvideva kot bistvena sestavina v naprej plačljivih pristojbin posebna »izplačnina«. Iz krogov prometnega uslužbenstva ni bilo mogoče dobiti za to vrsto pristojbin utemeljujočih pojasnil, spravili smo celo juridično izobraženo upravno uradništvo s prošnjo za tozadevne informacije v zadrego.

Če pravzame pošta nakaznaco, se to zgodi pogodbeno, da jo naslovniku tudi izplača; za to opravilo so določene takse, ki so odvisne od višine nakazanega zneska. — Jasno, da je izplačilo integralni del nakazniškega posla; »izplačnina« ostane torej zopet sredstvo v povisek dohodkov.

Tudi v tem pogledu bi se dala ta pristojbinska postojanka brez fiskalne škode odstraniti, treba je samo komulirati kot nekako temeljno pristojbino v navadne takse.

Ne da bi bila snov s temi primeri že izčrpana, ugotoviti hočemo samo, da je taka pristojbinska odmeritev neprimerna, ne odgovarja potrebni enostavnosti ter povzroča kompliciranje obrata; za priprostega človeka se pa celi pristojbinski aparat odtegne pravemu razumevanju, in bi se prav nič ne čudili, če bi se vtihotapile v taksiranje pogoste pomote.

Poštni pristojbenik bi moral predstavljati popolnoma prost, vsakomur razumljiv pregled, brez dvoumnosti, izjem in pridržkov.

V doslednosti pošto - pristojbinskih določil, kakor jih imamo sedaj, utegne polagoma za vsak predani paket nastati pravcati odvetniški ekspenzarij, saj lahko uprava še pritegne obstoječim pristojbinam še druge stroške; recimo: vpisnino, žigovino itd. itd.

Ko bi nas ne vezala mednarodna pogodba, bi nas bila pošta že davno osrečila še z dostavnino pri pisemski pošti.

Nihče ne bo odrekal poštni upravi potrebo vzdrževati ravnotežja v svojem gospodarstvu, prepričani pa smo, da se doseže to ravnotežje brez prisilnih sredstev v pristojbinskih določbah; pošta se naj vrne prvotnemu in edinemu namenu posredovanja kulturnega napredka v blagor naroda in razvoj prosvete.

Pri pregledu pošto-carinskih obračunskih listkov je opazovati razven famozne postojanke »tanjima« — 20 par — za katero tudi ne najdemo prave utemeljitve, pogostoma še zaračunjene ovojne stroške po 1 dinar.

Za stroške pri carinskem poslovanju si računa pošta itak po 5 Din; v tem znesku so zapopadeni materialni izdatki za ovitje in pospravo pošiljk in bi bilo zanimivo izvedeti, zakaj je treba plačati še posebno ovojnino.

Če sprejme predajna uprava paket v odpravo v nezadostnem ovitju, in se isto med potoma vsled tega pokvari, bi morala naša uprava tako pošiljko samo proti potrdilu stvarnega stanja sprejeti, v tem slučaju pa nosi odgovornost in stroške odpravna uprava, za prevažo na lastnem območju pa prevzame naša pošta jamstvo za pošiljko.

Pravi pristojbinski koriozum pa je zadnji čas iztaknila pošta uprava pri ocarinjenih paketih v zaračunjenju porabljenega obrazca za carinsko pobotnico v znesku 50 par.

V nobenem pravilniku ta pristojbina ni predvidena, nikjer razglašena, uveljavljena je kar na tihem.

V pošto-gospodarskem oziru bi bilo gotovo koristno, da si pusti pošta obratne tiskovine od občinstva plačati, pa žal nam manjka v tem pogledu potrebno razumevanje, kajti po istih načelih se potrpežljivemu državljanu lahko zaračuna tudi porabljen kolomaz za poštne vozove in konečno še cigarete, ki jih carinik v službi popuši.

Izvoz in uvoz.

Izvoz železne rude iz Francije. V prvih šestih mesecih 1922 se je izvozilo iz Francije 4,328.455 ton železne rude v vrednosti 99 milijonov frankov.

Izvoz sladkorja in koka iz Čehoslovaške. Trgovska in obrtna zbornica opozarja vse interesente, da bo glasom odloka čehoslovaškega trgovskega ministrstva, pričenši s 1. oktobrom 1922, izvoz sladkorja iz Čehoslovaške pristojbine in izvoznice prost. Isto ministrstvo je dovolilo z odlokom št. 61.189 prost izvoz koka iz Čehoslovaške in sicer je stopil ta odlok s 15. marcem 1922 v veljavo.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Za znižanje železniške tarife pri prevozu vina. Banatska trgovinska in obrtna zbornica v Velikem Bečkereku je za prosila prometno ministrstvo za znižanje tarife pri prevozu vin iz okrožja Beke Crkve in Vrša.

Vinski sejem v Budimpešti. Dne 18. avgusta priredijo madžarski vinogradniki v Budimpešti velik vinski sejem.

Povišanje cen železu v palicah v Nemčiji. Iz Monakovega poročajo, da je nemška jeklarska zveza ponovno povišala ceno železu v palicah za 1600 mark pri toni.

Industrija.

Kmetijska pivovarna na Slovaškem. Slovaški kmetje nameravajo ustanoviti lastno pivovarno v Hromki Bužnici.

Obrt.

Obrtna razstava v Celju. Legitimacije za obisk obrtne razstave v Celju, ki se vrši v času od 12. do 22. avgusta t. l. dobe interese v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Obiskovalci te razstave uživajo na podlagi teh legitimacij ugodnost polovične vožnje potniških vlakov na progah južne in državnih železnic.

Denarstvo.

Pošto-čepkovni urad v Ljubljani. Štatistika v mesecu juliju 1922: Vlog je bilo 132.717 v znesku 262.985.438,36 Din; od tega v kliringu 4202 v znesku 76.995.877,35 Din; vplačano pri naši blagajni 621 v znesku 16.113.747,46 D. Izplačil je bilo 74.587 v znesku 254 milijonov 931.748,55 Din, od tega v kliringu 3294 v znesku 76.995.877,35 Din., izplačano pri naši blagajni 1290 čepkovnih nakaznic v znesku 9.721.868,84 Din in 2217 blagajniških čepkov v znesku 64 milijonov 249.107,22 Din.

Davki.

Povišanje trošarin. Glasom razpisa ministrstva financ, generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu z dne 2. avgusta 1922 št. 19.256 so se nekatere splošne trošarine z dne 15. avgusta 1922, povišale in sicer: Na sladkor od sladkorne pesé ali sladkornega trsa, na 100 kg od 400 na 500 Din. Na vse druge vrste sladkorja na 100 kg od 80 na 200 Din. — Na kavo: na 100 kg od 200 na 400 Din. — Na pivo: izven Srbije in Črne gore od hl od 4 na 5 Din. — Na

fino vino: od 100 l od 600 na 800 Din. Na bencin: na 100 l od 10 na 300 D. Imetniki trošarinskih predmetov, na katere je trošarina povišana, morajo količine predmetov, ki se pri njih nahajajo, dne 15. avgusta 1922, najkasneje do 19. avgusta 1922 prijaviti pri najbližjem oddelku finančne kontrole in plačati razliko na trošarini najdalje v roku petih dni. Od plačevanja razlike na trošarini so oproščene one osebe, ki nimajo več kakor 10 kg sladkorja, 2 kg kave, 5 litrov finih vin, 10 litrov piva in 5 litrov bencina. Istotako je oproščen od plačevanja razlike na trošarini sladkor, ki se nahaja v skladiščih državnih podjetij in ustanov ter pri potrošnih zadrugah in oni bencin, ki je po točki 17, člena 118 trošarinskega pravilnika prost trošarine. Ako se zatno zgoraj omenjenega dne te vrste predmeti v večjih količinah nego jih navaja prejšnji odstavek, se mora plačati trošarinska razlika za vso zateto količino. Prijave o količinah, ki niso oproščene, treba pisмено ali ustmeno oddati v dveh izvodih. Prijaviti se mora ime in priimek ter poklic prijavnika, vrsta in količina trošarinskih predmetov po stanju dne 15. avgusta 1922 in kraj, kjer se ti predmeti nahajajo. Ako so količine trošarinskih predmetov, ki so zavezani razliko trošarine, med časom, ko se morajo ti predmeti prijavljati, na potu (prevozu), jih mora oni, ki jih prejme, pravočasno prijaviti; če pa je prijavi rok že potekel, jih mora prijaviti najkasneje v 48 urah po prejemu blaga ter plačati razliko trošarine. — Po uradni ugotovitvi zalogi trošarinskih predmetov izračuni kontrolni organ odpadajočo trošarino, izpolni pošto čekovno položnico, glasečo se na pošto-čepkovni račun delegacije ministrstva financ v Ljubljani št. 10.011 in jo izroči stranki z enim izvodom potrjene prijave. Odpadajoča svota se plača pri najbližjem poštnem uradu. Opuščena ali netočna prijava tvori trošarinski (dohodarstveni) prestopki; poleg prikrajšane trošarine bi prestopnik moral plačati globo v višini štiri do osemkratne utajene trošarine. Netočna je prijava, ako znaša diferenca med prijavljeno in faktično zalogo več kakor 5%. Predmet izvršenega trošarinskega prestopka zapade brez odškodnine v korist države.

Carina.

Pojasnilo, kako je ocarinjati pnevmatike za velocipede in avtomobile. Na vprašanje, kako je ocarinjati pnevmatike za velocipede in avtomobile, je dal fin. minister to-le pojasnilo: 1. Pnevmatike za avtomobile in velocipede je ocarinjati, če se uvažajo zase kot blago, po njih izdelavi. 2. Pnevmatike kot dele za velocipede in avtomobile iz post. 651. in 652. carinske tarife je ocarinjati po omenjenih tarifnih postavkah samo, če se uvažajo z velocipedi, odnosno avtomobili vred kot rezervni deli, in sicer po dva izvoda za en avtomobil in po en izvod za en velociped.

Carinski dohodki za tretjo dekada meseca julija so znašali 34.160.911 srebrnih dinarjev. Celokupni znesek dohodkov glavnih carinarnic v juliju je znašal 91.616.745 srebrnih dinarjev.

Predpisi za izvrševanje odločbe o pobiranju nadavka na luksuzno blago. Z odločbo gospoda ministra za finance z dne 3. julija t. l., C br. 44.776, se je zvišal nadavek pri pobiranju luksuzne takse na 300%, ako se pobira v dinarskih ali dinarsko-kronskih bankovcih. V isti odločbi je odrejeno, da je na predmete iz liste luksuznih predmetov plačevati polovico luksuzne takse, ako se uvažajo za industrijske ali obrtne potrebe s predhodno odobritvijo generalne direkcije carin, ki predpiše tudi natančnejše odredbe za to. Za izvrševanje prednje odločbe predpisuje generalna direkcija carin to-le: Industrijska in obrtna podjetja, ki se hočejo koristiti s to olajšavo, se morajo predhodno obrniti na generalno direkcijo carin s prošnjo, v kateri morajo označiti vrsto in količino blaga s podrobnim popisom vrste in načina predelave, eventualni ubitek pri predelavi in letno kapaciteto dotičnega podjetja glede produkcije posameznih predmetov. Ako ne služijo predmeti neposredno za predelavo, nego kot pomožni in podobni material za produkcijo, je treba označiti, kako se uporabljajo ti predmeti. Prošnjam se

morajo priključiti tudi potrdila pristojnih zbornic (industrijskih, trgovsko-obrtniških in obrtniških), da so prosilci res industriji ali obrtniki in da jim služi takšno blago za predelavo, odnosno produkcijo, v njih podjetjih. Z dovolitvijo uvoza proti plačilu polovične luksuzne takse prevzemajo industrijska in obrtna podjetja dolžnost, da vodijo posebne knjige, v katerih je treba v konto »Uvoženo« vpisovati količino in vrste uvoženih predmetov za predelavo, odnosno produkcijo, v konto »Porabljeno« pa porabljeno količino iz konta »Uvoženo«, tako da je mogoče ob zaključku konta vsak čas ugotoviti uvožene in za predelavo, odnosno produkcijo, porabljene količine, na podstavi tega pa tudi še neporabljeni ostanek, ki se mora hraniti zase in ločeno od ostalega blaga. Industriji in obrtniki so glede uporabe luksuznih predmetov, na katere se je z dovolitvijo generalne direkcije carin pobrala polovična luksuzna taksa, zavezani carinski kontroli. — Imetniki industrijskih in obrtnih podjetij morajo med delovnimi urami dovoljevati carinskim organom pristop v prostore, kjer se blago sklada in predeluje; istotako jim morajo dovoljevati pregled knjig, ki se nanašajo na to. V posameznih dovolilih za plačilo polovične luksuzne takse se predpišejo natančnejše odredbe glede te kontrole in se določijo, v katerih primerih in v kolikih zneskih morajo industriji in obrtniki trpeti stroške za omenjeno carinsko kontrolo.

Promet.

Gradba železnice Kočevje — Brod Moravice. Dne 10. t. m. se je vršila v Kočevju seja akcijskega odbora za gradbo železnice Kočevje — Brod Moravice. Zastopane so bile tudi vse interesirane občine. Šeglasno je bilo sklenjeno, da se akcija za gradbo, te Sloveniji prepotrebne železnice, krepko nadaljuje.

Prometne omejitve. — Sprejemanje sporovozne robe v vozovnih nakladah za vse postaje zapadno postaje Landeck je radi zatrapanosti proge do nadaljnjega ukinjeno. Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati iz jedne postaje v isto namembno postajo dnevno samo 3 voze sledeče robe: 1. živila, klavno žival, žito; dovoljeno ni žganje, vino, šumeča vina in mošt; 2. krmila za živino; 3. potrebščine za kurivo: premog, koks, briketi, špirit za kurjavo in olja za kurjavo; 4. potrebščine za razsvetljavo; 5. embalaže in prazni sodi; 6. strojno olje za mažo; 7. kmetijske potrebščine; 8. tiskovni papir za časopise; 9. železniško upravna (režijska) roba; 10. selitveno blago; 11. tobak. — Medpotne in že sprejete pošiljke iztečejo. Transportna dovoljenja se ne izdajajo. — Sprejemanje in odpošiljanje kosovne robe in nabiralnih vozov, ki se carini v carinarni Roma Termini, je zopet dovoljeno.

Iz naših organizacij.

Vabilo k rednemu letnemu občnemu zboru Gremija trgov. za politič. okraj Slovenjgradec in Prevalje, ki se bo vršil 22. 8. t. l. točno ob 12. uri opoldne v veliki dvorani »hotela Goll« v Slovenjgradu. Dnevni red: 1. pozdrav načelnikov; 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3. računski sklep za l. 1921; 4. proračun za leto 1922; 5. raznoterosti. Dolžnost vsakega člana je, da se oklene svoje organizacije z dušo in telesom; le n ata način bomo odpravili težkoče, ki ovirajo razvoj trgovstva. Vsled tega vas pozivljamo, da se udeležite občnega zbora polnoštevilno.

Razno.

Nova špediterska tarifa. Savez špediterjev v Zagrebu pripravlja novo tarifo, ki bo v kratkem stopil v veljavo.

Poravnani dolg pri »Standard Oil Company«. »Beograjski Dnevnik« poroča, da je dolg naše države pri ameriški »Standard Oil Comp.« v iznosu 1,750.000 dolarjev, poravnani.

Zgradba državno-železniških delavnic v Ljubljani. Trgovska in obrtna zbornica je intervenirala v zadevi pospešitve gradbe železniških delavnic v Ljubljani pri ministrstvu saobračaja in je prejela obvestilo, da se izdelujejo pri Zagrebški direkciji izvedbeni načrti in se bo še tekom letošnjega leta pričelo z gradbo delavnic.

Podražanje železnice na Madžarskem. Od 15. t. m. dalje se zvišajo tarife pri brzovlakih za 120 odst. pri osebnih vlakih pa za 100 odstotkov.

Vizumska pristojbina za posetnike Graškega velikega semnja. Avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve je ukazalo avstrijskim konzulatom in zastopništvom v inozemstvu, da naj onim osebam, ki hočejo posetiti graški semanj, dajo vizum na potne liste z največjo strpnostjo in da naj jim znižujejo vizumsko pristojbino na polovico.

HMELJ.

XIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. — Zalec v Savinjski dolini, dne 15. 8. 1922. — Od našega zadnjega poročila imamo sušo, katera je obiranje goldinga zakasnila in se bo to delo pričelo še le okoli 20. t. m. Nekateri hmeljarji so ga pa že obrali in se prepričali, da je odlične kakovosti. Kobile imajo namreč normalno obliko, njih barva

je egalna, imajo mnogo lupulina in najboljši aroma. Pozni hmelj prehaja v kobile in bi mu pohleven in izdaten dež bil nujno potreben. Kakor nam iz Zateca Č. S. R. poročajo, je toča in burja povzročila v petih občinah ondotnega hmelja okoliha prav veliko škodo v hmeljskih nasadih. Društveno vodstvo.

Dobava, prodaja.

Mednarodni vzorčni velesejem v Pragi. Opozarjamo svoje bralce na velesejem v Pragi, kateri se vrši od 3.—10. septembra 1922. Zadnjega velesejma se je udeležilo okrog 2250 razstavljalcev. Na velesejmu uraduje posebni »Trgovski oddelek«, ki posreduje brezplačno med tujimi in češkoslovaškimi tvrdkami in daje natančne in zanesljive informacije o vseh strokah. Interesentom so na razpolago tolmači, menjalnica, carinski urad, prodajalna vozniških listov in druge ugodnosti. Za obiskovalce je 33% popusta na vseh oseb-

ni hin brzovlakih Češkoslovaških železnic v Prago in nazaj in 75% popusta pri vidiranju potnih listov. Upozarjamo pri tem na res lepi in pregledni velesejski katalog, kateri podaja sliko razvoja velike češke industrije. Razstavljeni izdelki so razdeljeni v 17 skupinah. Radi volje priznajemo, da v današnjih valutnih razmerah je položaj naših trgovcev napram Češkoslovaški industriji zelo težak, ampak ne smemo pri tem pozabljati, da veliki in imenitno organizirani velesejmi v Pragi ponujajo vsakemu strokovnjaku najboljšo priliko, da se orientira v vsakem oziru za najbližjo bodočnost. Priporočamo kar najtopleje našim interesentom obisk velesejma, ker obstojajoče težave — kakor upamo — bo mogoče po dobri volji z obeh strani odstraniti.

Tržna poročila.

Lesni trg. Cene so bile pretečeni teden: hrastovi hlodi I. 3000—4500 K, II. 1600—2400 K, hrastovi hlodi za furnirje 4000—4500, fin hrastov les 10—12.000 K, doge za sode 180—220 K, francoske doge za sode 1000 komadov 4080—6000 K, bukov hlodi I. 800—1000 K, jesenovi hlodi 1600—2400 K, javorjevi hlodi 1800 do 2500 K, hrastovi brzojavni drogi 1060 do 2000 K, bukov pragi 90—110 K, bukov les za kurjavo I. 7000—9000 K, II. 6500—7000 K, oglje 30.000—40.000 K za vagon.

Cene za seno in slamo v Mariboru. 1 meterski stot sena je stal dne 1. av-

gusta 190—237.50, ovsene slame 125—137.50; obojega se je pripeljalo le malo na trg.

Cene za drva v Mariboru. 1 kubični meter trdih drv je stal 112.50, mehkih 100, premoga trboveljskega 31.50, velenjskega 25, 1 kg olja 1.25, koksa 1.50, 1 l petroleja 6, bencina 20, 1 kg karbida 3.90, sveč 15 din.

Borza.

Curih, devize: Berlin 0.52, New-York 525.50, London 23.44, Pariz 41.35, Milan 23.73, Praga 14.80, Budimpešta 0.36, Zagreb 1.575, Bukarešt 3.22, Varšava 0.075, Dunaj 0.01, avstr. žigosane krone 0.0125.

Berlin, devize: Italija 4719.05—4730.95, London 4634.20—4645.80, New-York 8038.70—8042.80, Pariz 8260.95—8285.05, Švica 29.775.25—29.824.75, Dunaj 125.50—129, Praga 2926.35—2928.65, Budimpešta 69.72—70.09, Bukarešta 625, Sofija 230.

Dunajska in praška borza včeraj nista poslovali.

Po zunanosti

pozna že večina naših gospodinjstev testenine **Pekate**. Odločno zavračajo vsake druge ker so spoznale, da z njimi najbolje postrežejo svojo družino.

Ali ste že okusili
„LUKUL“???

naš prvi, edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

prekosi
vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje zborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vsevanje ponuja brezplačno. Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko. Začasno znižane cene. **KOLESA** iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Mavec - gips

portland- In roman-cement, apno, opeko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolit, drvocement, razne žeblice nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim materialom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo-litnih tlakov.

Najboljši škrlj jugoslovanskega proizvoda „SALONIT“

zdelan iz znanega cementa znamke **Salona** od tvrdke **Split**, dion. društvo za cement portland. Najboljše in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.

Glavna zaloga; **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov: Bösendorfer, Erhbar, Czapska, Hözl, Schweighofer, Stiglitz. Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Hlšerjeva ulica 5.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica

Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno 1896

Ustanovljeno 1896

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. — Proračuni brezplačno in poštne prosto. — Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Pozor!

Priporočava se za nakup vsakovrstne železnine, kakor pohištvenega in stavbnega okovja, nosilk, železniških šin, vsako količino portland cementa itd., nudeno Vam po najnižjih cenah.

ZALTA & ŽILIČ

trgovina železnine na debelo in drobno, Ljubljana, Dunajska c. 11.

Pozor!

Na drobno!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Na debelo!